

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

WELKOM!

LOBO

Landelijk Overleg
Lerarenopleiding
Basisonderwijs

10
voor
de
leraar

slo /

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

KARIN VAN WEEGEN

VOORZITTER LANDELIJK OVERLEG
LERARENOPLEIDING BASISONDERWIJS

Landelijke ontwikkelingen

10
voor
de
leraar

Advies herijkte
bekwaamheidseisen

Vernieuwing kerndoelen
basisonderwijs

Herijking
kennisbases pabo

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

LUCIE GOOSKENS

PROGRAMMAMANAGER
VAN KERNDOELEN NAAR
ONDERWIJS SLO

Aan de slag met nieuwe curriculum

Lucie Gooskens
Programmamanager SLO

Wat is waard om geleerd te worden?

- Verschillende antwoorden in verschillende tijden en samenlevingen
- Wat willen we toekomstige generaties meegeven?
- Wat we meegeven beïnvloedt de toekomst

Curriculumclaims en -wensen

Taalvaardigheid van de taal in het kerncurriculum!

VVD: We richten ons onderwijs meer in op techniek en praktijkgericht onderwijs wordt versterkt

CDA: We vinden het belangrijk dat we met de leerlingen omgaan met de wereld beter

D66 wil muziekonderwijs terug in de samenleving.

Digitale

Inspectie: burger
PvdA/GL: Een goede omgang met diversiteit wordt verankerd in de (bij-)scholing van leraren en de burgerschapsopdracht voor scholen

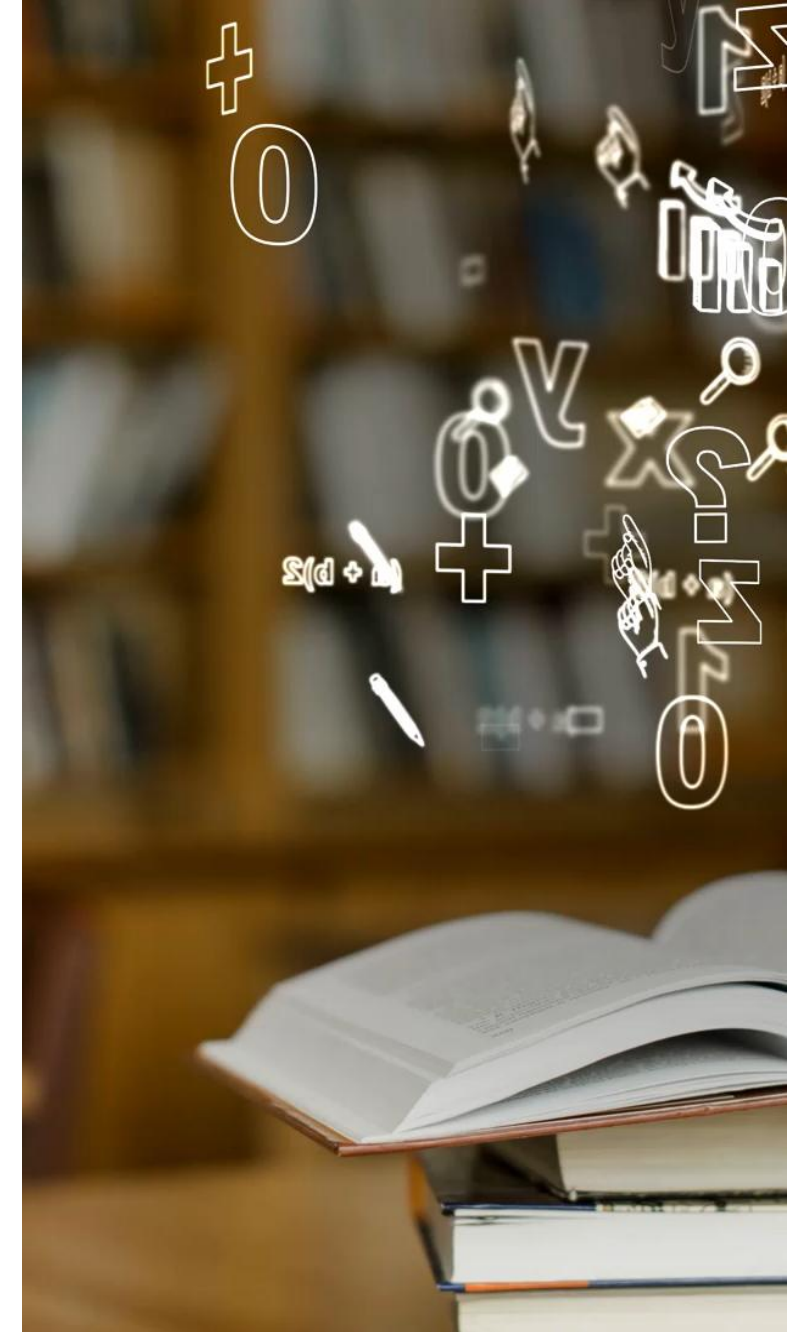

Waarom actualiseren?

- Aandacht voor basisvaardigheden
- Achterstallig onderhoud curriculum
- Formulering is te globaal waardoor er (te) weinig sturing vanuit gaat
- Doorlopende leerlijnen zijn niet op orde.
- Curriculumdocumenten sluiten onvoldoende op elkaar aan
- Bovenbouw: positie SE-CE: gelijkwaardigheid & complementariteit versterken

En wie mag daar iets over zeggen?

De leerling?	Diens toekomst
De ouders?	Ouders bepalen voor hun kind
De leraar?	Weet wat eigen leerlingen nodig hebben
De schoolleider?	Weet wat leerlingen op school nodig hebben
De bestuurder?	Is verantwoordelijk voor onderwijskwaliteit
De minister/politiek?	Is gekozen door samenleving
De wetenschapper?	Weet wat werkt
De curriculumexpert?	Heeft kennis van en ervaring met curriculum
Bedrijfsleven?	Weet wat nodig is op arbeidsmarkt
Vervolgonderwijs?	Weet wat nodig is in vervolgonderwijs

Werkopdracht OCW

In 12 / 24 maanden komen tot geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's

Kwaliteitscriteria

Ontwerpruimte	ontwerp binnen vooraf vastgestelde kaders van ontwerptijd
Doeldomeinen	herkenbare weerspiegeling in de totale set
Kansengelijkheid	taal en rekenen in leergebieden, diversiteit, LOB, etc.
Doorlopende leerlijn	drempelloze doorstroom, aansluiting en overgangen
Samenhang	horizontaal/verticaal en voorkomen van overladenheid
Doelformuleringen	(aanbod), ervaring en beheersing
SE-CE-verdeling	50-50 verdeling van inhouden

Kerndoelen
primair onderwijs

slo / een doordacht curriculum dat doen we samen

PO

Kerndoelen
speciaal onderwijs

slo / een doordacht curriculum dat doen we samen

SO

Kerndoelen
voortgezet onderwijs

slo / een doordacht curriculum dat doen we samen

VO

Kerndoelen
voortgezet speciaal onderwijs

slo / een doordacht curriculum dat doen we samen

VSO

Wat is het fundament van de nieuwe kerndoelen?

Een breed curriculum

- Kwalificatie, socialisatie, persoonsvorming
- Aandacht voor pluriforme en democratische samenleving

Concreter én met professionele ruimte

- Duidelijker wat tot de kern behoort
- Ongeveer 70% gemeenschappelijke basis
- 30% ruimte voor eigen accenten

Versterking basisvaardigheden

- Taal en rekenen-wiskunde (en geletterdheid/gecijferdheid)
- Burgerschap
- Digitale geletterdheid

Samenhang in het curriculum

- Gemeenschappelijke architectuur po – vo – examenprogramma's
- Horizontale samenhang tussen leergebieden
- Verbinding van kennis, vaardigheden en denk- en werkwijzen

Gemeenschappelijke opbouw kerndoelen en eindtermen

Wettelijke status:	Karakteristiek
Geen wettelijke status:	<p data-bbox="963 649 1337 692">kerndoel/eindterm:</p> <ul data-bbox="963 735 1643 1092" style="list-style-type: none"><li data-bbox="963 735 1184 778">• Doelzin <li data-bbox="963 821 1643 863">• Uitwerking (Het gaat hierbij om) <li data-bbox="963 1049 1605 1092">• Illustratie (Te denken valt aan)

Kerndoel Nederlands

Kerndoel 1

De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen.

Doelzin:		Het gaat hierbij om:
A	De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • aanbieden van taalactiviteiten in betekenisvolle contexten; • aanbieden van een veelzijdig en actueel aanbod van jeugd- en <i>young adult</i>-literatuur binnen een vaste leesroutine; • aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang; • stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven; • ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen.
B	De school stimuleert de taalontwikkeling van de leerling in alle leergebieden.	<ul style="list-style-type: none"> • stimuleren van betekenisvolle activiteiten waarin school- en vaktaal en vakspecifieke taalvaardigheden verworven kunnen worden; • stimuleren van het gebruiken van rijke teksten over inhoudelijke thema's in alle leergebieden; • stimuleren van taalproductie en interactie in alle leergebieden; • stimuleren van aandacht voor taalverzorging en taalgebruik in alle leergebieden; • aanbieden van een schoolbrede set van aanpakken en flexibel inzetbare strategieën bij het ondersteunen van taalactiviteiten in de andere leergebieden.

Aanbodsdoelen

Beheersingsdoelen

Kerdoel 11 De leerling toont inzicht bij het handelen met grootheden en eenheden.

11A De leerling meet, redeneert en rekent met grootheden en bijpassende eenheden.

Het gaat hierbij om:

- lengte, oppervlakte, inhoud, gewicht (massa), snelheid, tijd, geld, temperatuur en geheugenomvang;
- meten met passende meetinstrumenten;
- bepalen van omtrek, oppervlakte en inhoud van rechthoekige figuren;
- schatten en controleren met referentiematen en meetreferenties;
- relaties leggen tussen grootheden en eenheden, tussen grootheden onderling en tussen eenheden onderling.

Kerdoel 45

De leerling geeft betekenis aan bewegen.

Doelzin:

Het gaat hierbij om:

A	De leerling oriënteert zich op bewegcontexten.	<ul style="list-style-type: none"> • herkennen van verschillende beweegactiviteiten; • verkennen van diverse beweegomgevingen en organisatievormen; • onderscheiden van verschillende doelgroepen aan beweegactiviteiten; • herkennen van verschillende motieven en doelen om deel te nemen aan bewegen en sporten; • verkennen van de relatie tussen bewegen en welbevinden.
B	De leerling onderzoekt welke vormen van bewegen passen bij eigen voorkeuren.	<ul style="list-style-type: none"> • verwoorden welke ervaringen en welke beleving bewegen oproept; • vergelijken van eigen interesses, kwaliteiten en motieven met die van de anderen; • uitleggen hoe ervaringen worden beïnvloed door de bewegcontext; • reflecteren op de eigen ontwikkeling in het bewegen; • kiezen van beweegactiviteiten in verschillende contexten.

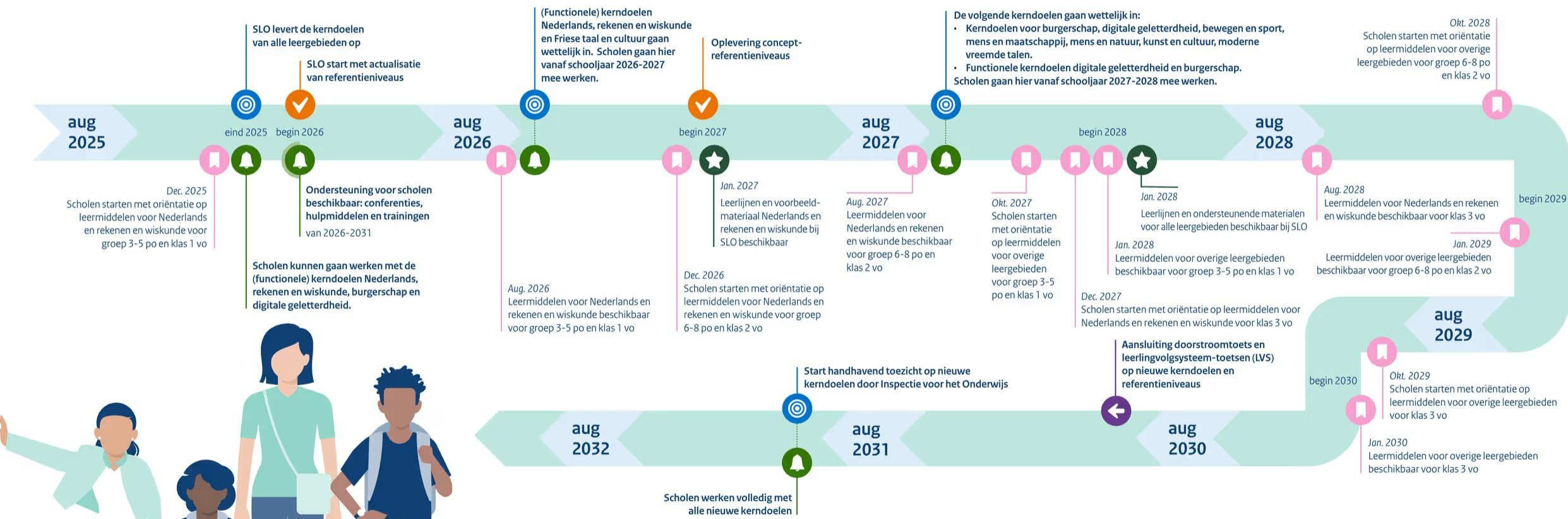

Ervaringsdoelen

Implementatie kerndoelen

De kerndoelen voor het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet en het (voortgezet) speciaal onderwijs worden herzien. Deze tijdlijn biedt een overzicht van de beoogde inwerkingtreding en implementatie van de nieuwe kerndoelen. (herziening van de examenprogramma's is hierin nog niet opgenomen)

Mijlpalen

- Kerndoelen
- Leerlijnen en andere ondersteunende materialen
- Leermiddelen
- Referentieniveaus
- Doorstroomtoets
- Ondersteuning scholen

Op de tijdlijn

- Boven** - procedurele stappen
- Onder** - stappen, leer- en hulpmiddelen en ondersteuning voor scholen

Maart 2026
Zie voor actuele informatie: www.rijksoverheid.nl

Het curriculum is geen eiland

Het gaat bij onderwijsontwikkeling om deze vragen:

1. Wat willen we voor onze leerlingen?

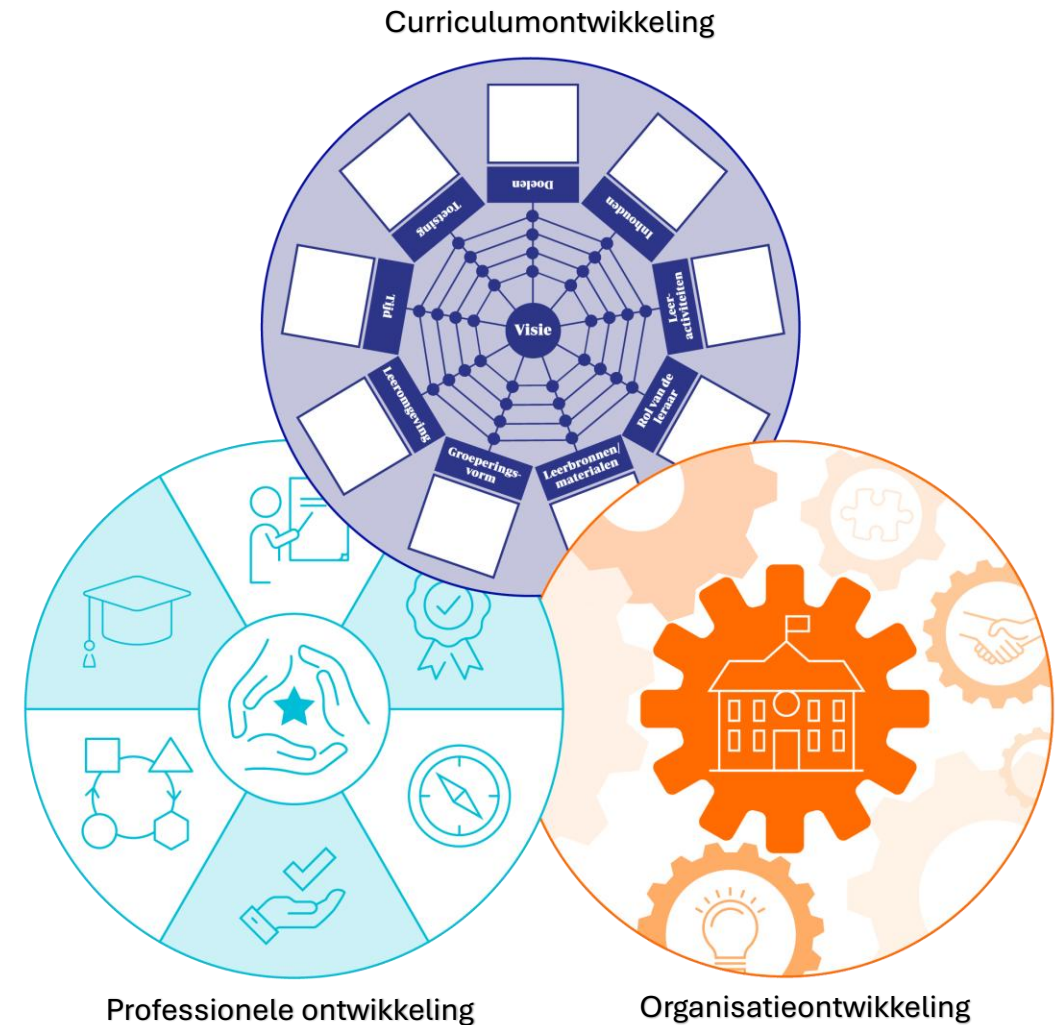
→ curriculumontwikkeling

2. Wat kunnen we (al)?

→ professionele ontwikkeling

3. Welke ruimte hebben we?

→ organisatieontwikkeling

ARIE VONK

PROJECTLEIDER
TOVOORDELERAAR

ANNELIZE VAN TILBURG

CURRICULUMDESKUNDIGE
TOVOORDELERAAR

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

10
voor
de
leraar

Samen werken aan samenhang

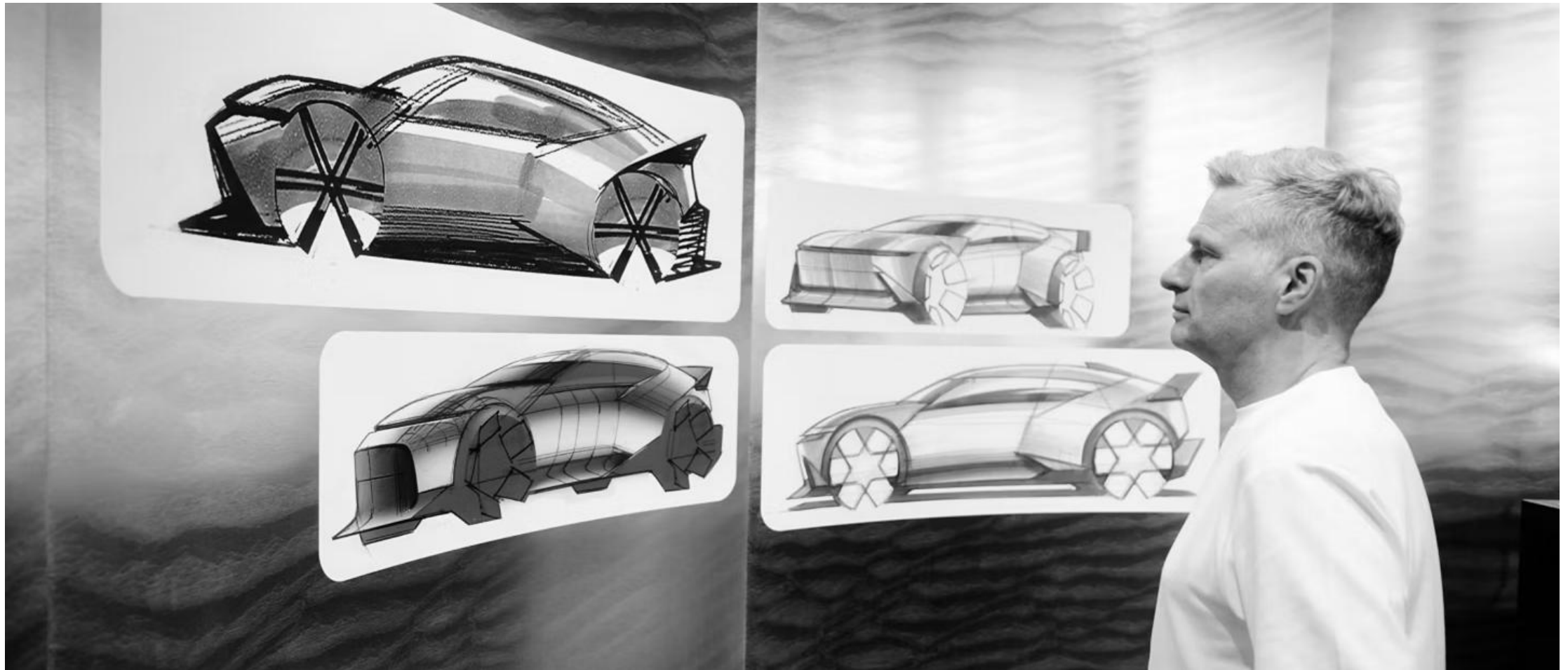
Waar nemen we jullie in mee?

- Fase 1 herijking kennisbases (Arie)
- Fase 2 herijking kennisbases (Annelize)

Fase 1 | eerste conceptversies

10
voor
de
leraar

Kennisbases, waar komen ze vandaan?

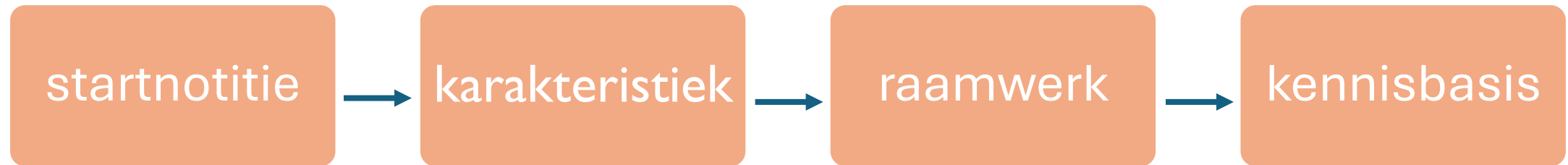

Kwaliteitsagenda 2008-2011 *Krachtig meesterschap*:
'Hoe kan een gelijkwaardig kennisniveau voor elke student worden gegarandeerd, ongeacht de instelling?'

'Het eindniveau van de opleidingen wordt duidelijk vastgelegd. De opleidingen ontwikkelen hiertoe in samenwerking met het afnemende veld gezamenlijke kennisbases, eindtermen en examens.'

'Een kennisbasis beschrijft wat minimaal van een startbekwame leraar aan inhoud, didactische en pedagogische kennis en het bijbehorende niveau mag worden verwacht.'

Van startnotitie tot kennisbasis

De kennisbases zijn een van de bouwstenen voor het curriculum van de opleidingen

Fase 2 | uitlijning in samenhang

10
voor
de
leraar

Opbouw herijkte kennisbases

10
voor
de
leraar

Wettelijke bekwaamheidseisen op startbekwaamheidsniveau

KB Deel 1 Generiek – NLQF5 t/m 7

KB Deel 2 Generiek Pabo – NLQF6

KB Deel 3 Leergebiedspecifiek Pabo

Nederlands

Rekenen & Wiskunde

Burgerschap

Digitale Geletterdheid

Basisvaardigheden

Mens & Maatschappij

Mens & Natuur

Bewegen & Sport

Kunst & Cultuur

Engels

Fries

Overige leergebieden

Kennisbases Pabo

Kerdoelen Primair Onderwijs

Doelstellingen Fase 2

Uitlijnen van de kennisbases in *samenhang*, met specifieke aandacht voor:

1. Navolgbare aansluiting op
  - landelijke bekwaamheidseisen op startbekwaamheidsniveau PO
  - en kerndoelen PO
2. Congruentie en onderlinge afstemming tussen leergebieden
3. Uniformiteit in terminologie en schrijfwijze
4. Organiseerbaarheid van het geheel (realistische omvang)

Cascadegewijze aanpak

Kennisbasis Generiek Pabo (Deel 2)

- Fundament voor alle vakspecifieke leergebieden.
- Bepaalt welke generieke inhoud niet hoeft terug te komen in de overige kennisbases.

- Afstemming op:
  - Bekwaamheidseisen
  - Generiek Deel 1

MAART-MEI

Kennisbases Basisvaardigheden PO (Deel 3)

- Leergebieden: Nederlands, Rekenen en wiskunde, Burgerschap, Digitale geletterdheid
- Extra focus vanwege maatschappelijke urgentie en expliciete eisen in de bekwaamheidseisen.

- Afstemming op:
  - Bekwaamheidseisen
  - Generiek Pabo (Deel 2)
  - Kerndoelen PO

APRIL-SEPT.

Kennisbases overige leergebieden PO (Deel 3)

- Leergebieden: Mens en Maatschappij, Mens en Natuur, Kunst en Cultuur, Bewegen en Sport, Engels, Fries
- Gericht op samenhang en minimale overlap

- Afstemming op:
  - Bekwaamheidseisen
  - Generiek Pabo (Deel 2)
  - Basisvaardigheden (Deel 3a)
  - Kerndoelen PO

MEI-NOV

Betrokken stakeholders

- Afvaardiging vanuit LOBO
- Afvaardiging vanuit Ontwikkelteam Herijkte Bekwaamheidseisen (AOB)
- *Afvaardiging vanuit de PO Raad*
- Afvaardiging vanuit VH / 10vdL
  - projectteamleden Herijking Kennisbases Pabo
  - leden uit kernteam Kennisbases Generiek Pabo
  - lid uit de Raad van Kwaliteitsborging

Het Opleidingsberaad en het ministerie van OCW kijken mee met het proces.

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

In gesprek met het ministerie van OCW

- Het niveau van borging
- De wijze van borging
- De termijn van de implementatieperiode
- Uitlegging herijkingstrajecten van kerndoelen, bekwaamheidseisen en kennisbases

10
voor
de
leraar

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

NORA STEENBERGEN

**CURRICULUMONTWIKKELAAR
TALENTONTWIKKELING &
(HOOG)BEGAAFDHEID SLO**

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

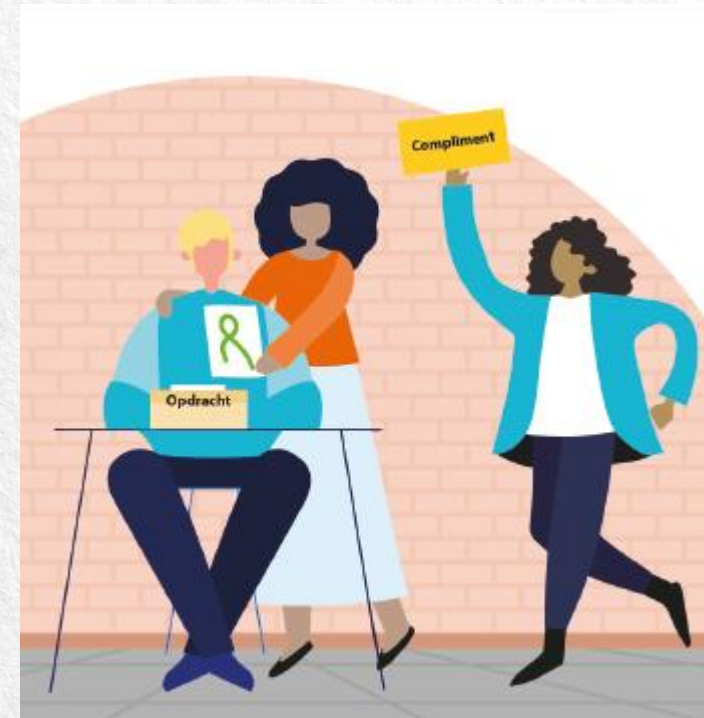
*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

In gesprek over de kerndoelen

Welkom

Nora Steenbergen – Penterman

16 april 2026

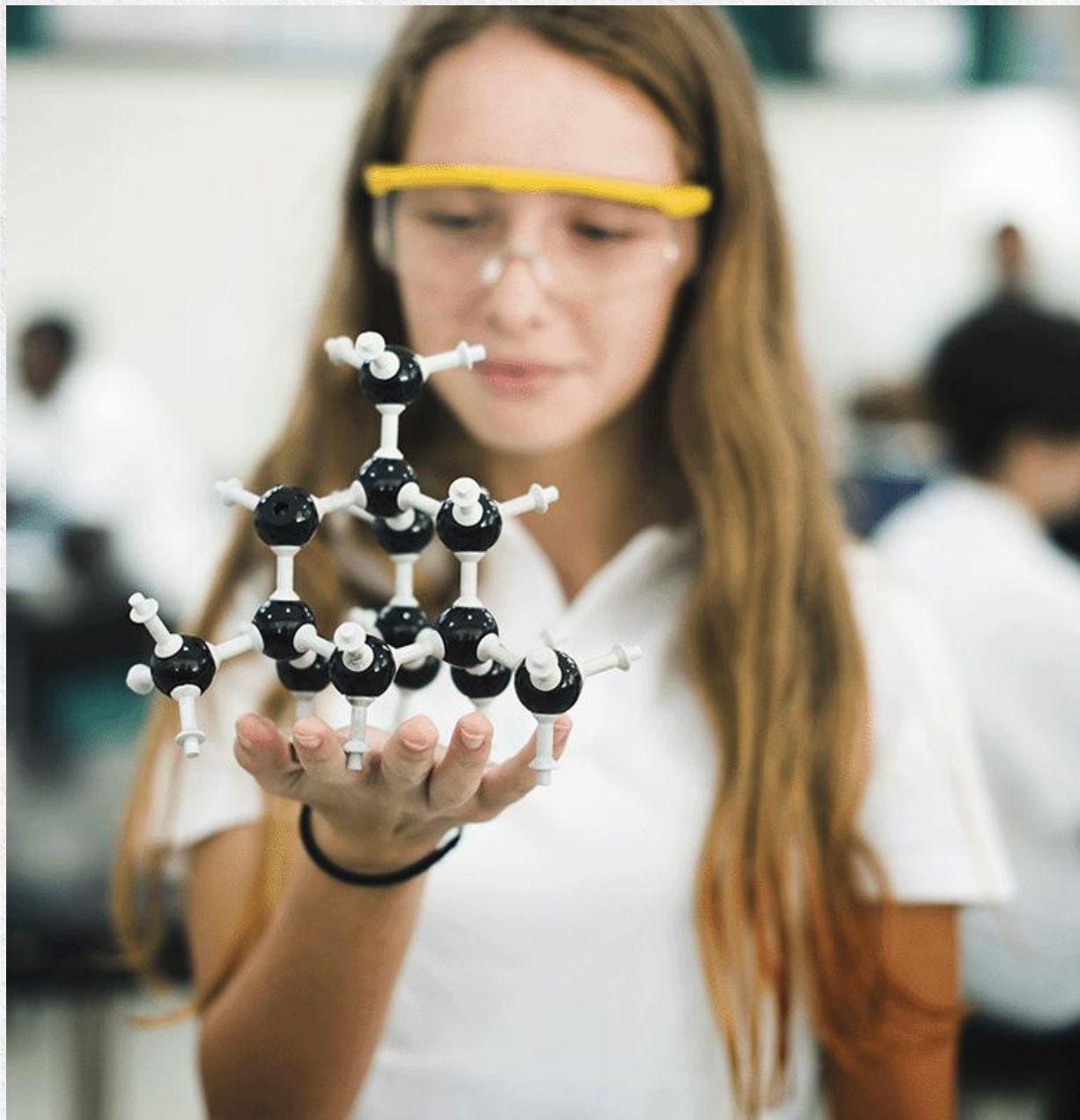
WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Doelen

- Kennis opdoen over de nieuwe kerndoelen
- Kunnen werken met enkele SLO-hulpmiddelen om gesprekken over curriculum op school te kunnen voeren

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Waarom kerndoelen actualiseren?

- ✓ Achterstallig onderhoud curriculum
- ✓ Formulering is te globaal waardoor er (te) weinig sturing vanuit gaat
- ✓ Doorlopende leerlijnen zijn niet op orde
- ✓ Referentiekaders taal & rekenen en kerndoelen sluiten onvoldoende aan

De curriculumactualisatie – uitgangspunten

1. Een breed curriculum

- In lijn met de drie doeldomeinen van onderwijs:
kwalificatie, socialisatie, persoonsvorming

2. Concreter én met professionele ruimte

- Concretere formulering kerndoelen
- Ongeveer 70% gemeenschappelijke basis, 30% ruimte
voor eigen accenten

3. Een samenhangend curriculum

- Samenhang binnen vakken/leergebieden
- Mogelijkheden voor versterken basisvaardigheden

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

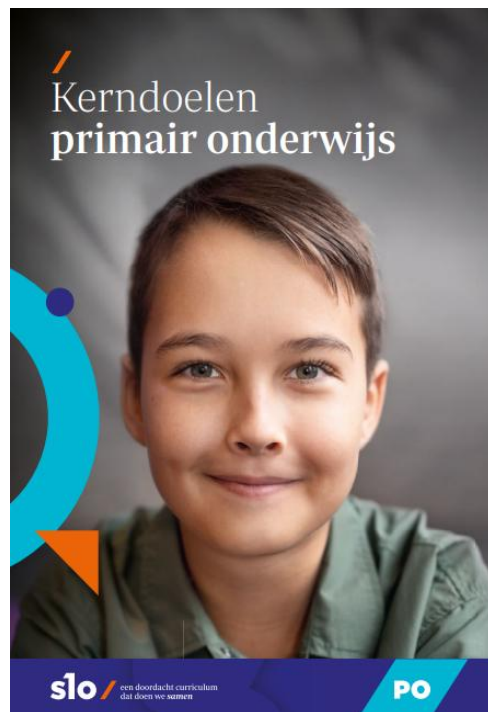
*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Kerdoelen

&

Functionele kerndoelen

Voor po, onderbouw vo en (v)so
inclusief leerlingen so en vso uitstroomprofiel
vervolgonderwijs

Voor so zml/mb
Voor vso uitstroomprofiel dagbesteding
Voor vso uitstroomprofiel arbeidsmarkt

Verschillen tussen de sets kerndoelen

Kerndoelen po, vo, vso vervolgonderwijs

Uitgangspunt: inhouden met name gericht op het opdoen van kennis, vaardigheden en houdingen van het leergebied.

Mix van **beheersingsdoelen**, aanbodsdoelen en ervaringsdoelen.

Doelgroep: leerlingen die doorstromen naar het praktijkonderwijs, de diverse leerwegen, havo of vwo en vso vervolgonderwijs.

Extra leergebied: Nederlandse gebarentaal, alleen voor cluster 2

Functionele kerndoelen so en vso

Uitgangspunt: inhouden met name gericht op zelfredzaamheid en praktische toepassingen van het leergebied, binnen alledaagse contexten.

Mix van **ervaringsdoelen**, beheersingsdoelen en aanbodsdoelen.

Doelgroep: leerlingen die doorstromen naar vso uitstroomprofielen dagbesteding of arbeidsmarkt.

Extra leergebieden: leervoorwaardelijk, dagbesteding en arbeidsmarkt.

Wat is er anders?

Nieuwe kerndoelen: wat verandert er?

Redactie · Geplaatst op 10 maart 2026

www.actualisatiekerndoelen.nl

WERKCONFERENTIE

**VAN BOUWSTEEN
TOT BOUWWERK**

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Onderwijs ontwikkelen

Waar begin je?

Integrale curriculumontwikkeling

1. Wat willen we voor onze leerlingen?

curriculumontwikkeling

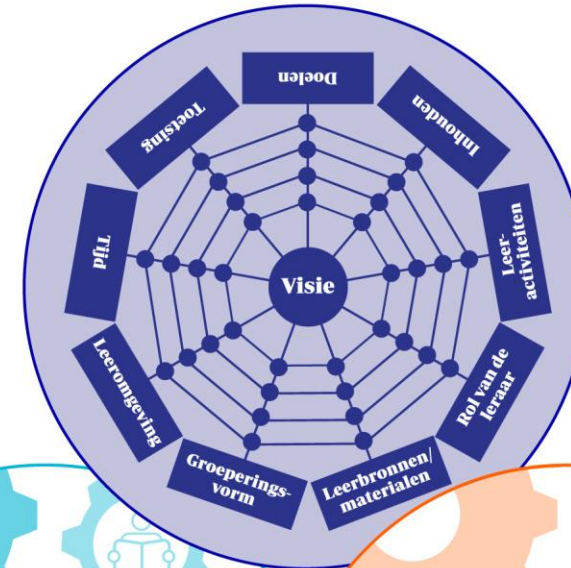
2. Wat kunnen we (al)?

professionele ontwikkeling

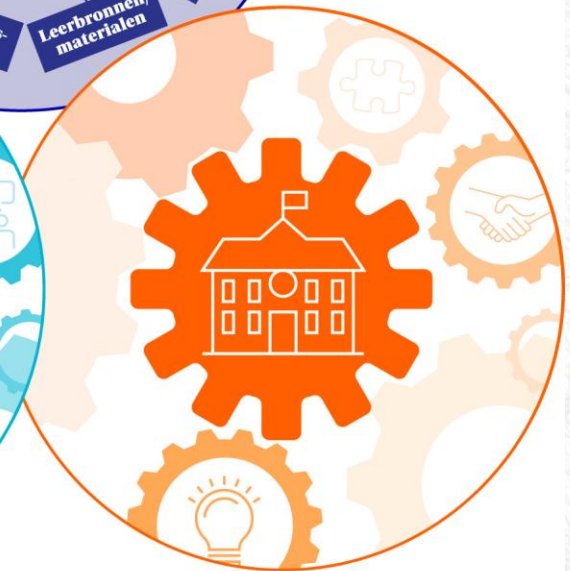
3. Welke ruimte hebben we?

organisatieontwikkeling

Curriculumontwikkeling

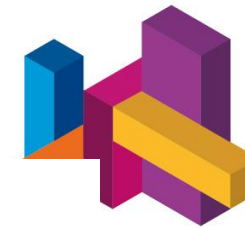

Professionele ontwikkeling

Organisatieontwikkeling

Integrale onderwijsontwikkeling¹

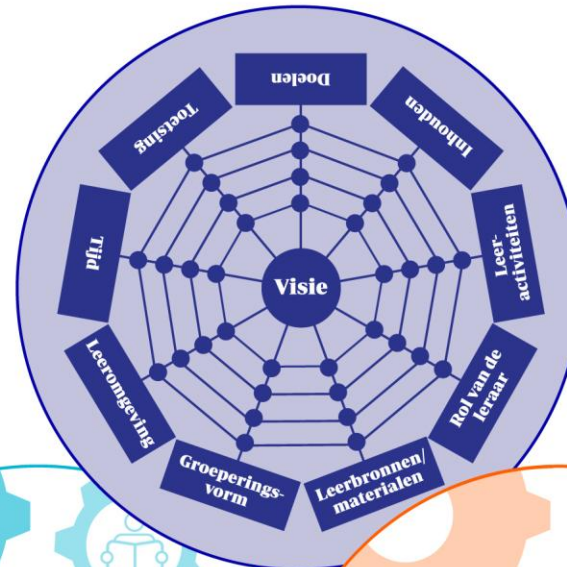

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Curriculumontwikkeling

Curriculumontwikkeling

Samenhangend onderwijsaanbod

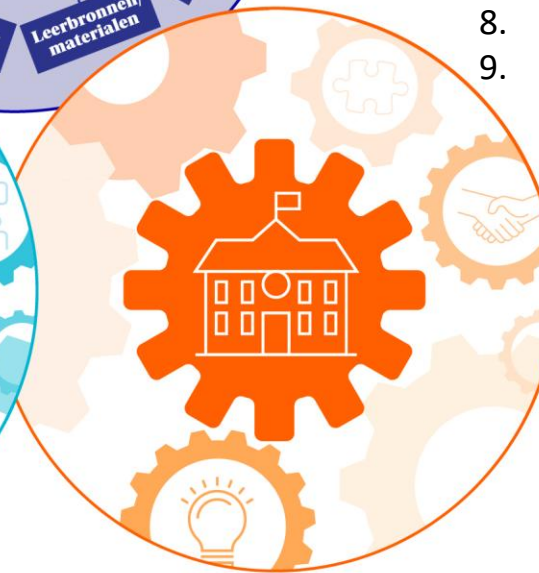
1. Waarheen leren zij?
2. Wat leren zij?
3. Hoe leren zij?
4. Waarmee leren zij?
5. Wanneer leren zij?
6. Met wie leren zij?
7. Waar leren zij?
8. Wie begeleidt hun leren?
9. Hoe wordt hun leren getoetst?

Professionele ontwikkeling

Nieuwe vakinhouden
Pedagogisch-didactisch
Ontwerpvaardigheden
Veranderbereidheid/-kundigheid

Professionele ontwikkeling

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkeling

O.a. schoolinfrastructuur:

- Lestabel
- Taakbeleid
- Budget
- Teamindeling
- Overlegstructuren
- ...

¹ Curriculumspiegel 2017, blz. 135.

Waarom curriculumgesprekken?

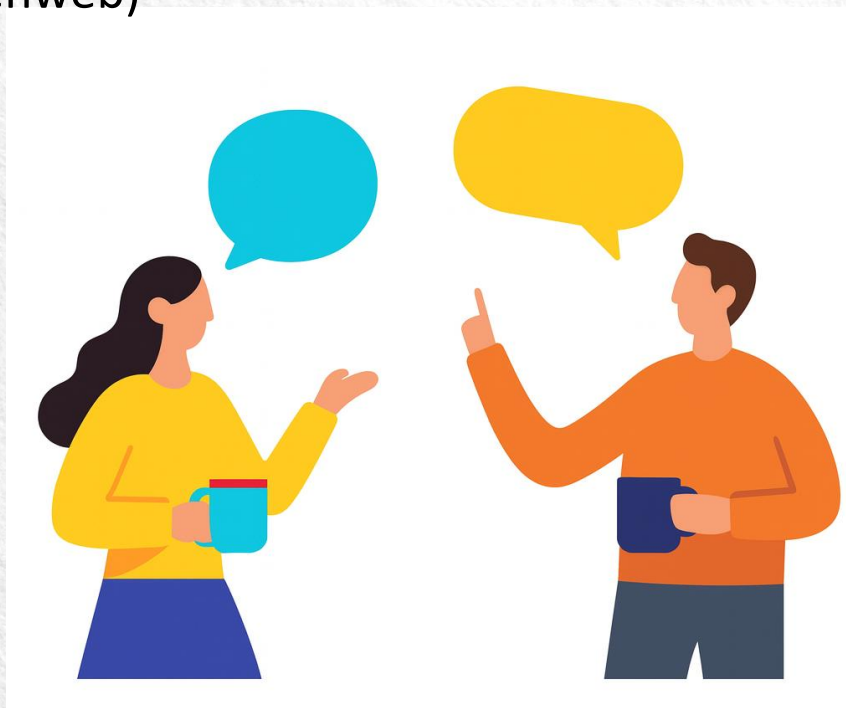

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

- **Kerndoelen zijn geen kant-en-klaar onderwijs, je moet er nog onderwijs van maken.** (en de lesmethode is maar een onderdeel van het spinnenweb)
- (Ball et al., 2011; Sinnema et al., 2020)
- **Wat is daarvoor nodig?**
  - Gezamenlijke betekenisgeving aan de vernieuwing
  - Dialoog en reflectie
  - Actieve participatie van het hele team
  - Expliciteren van praktijkkennis van leraren

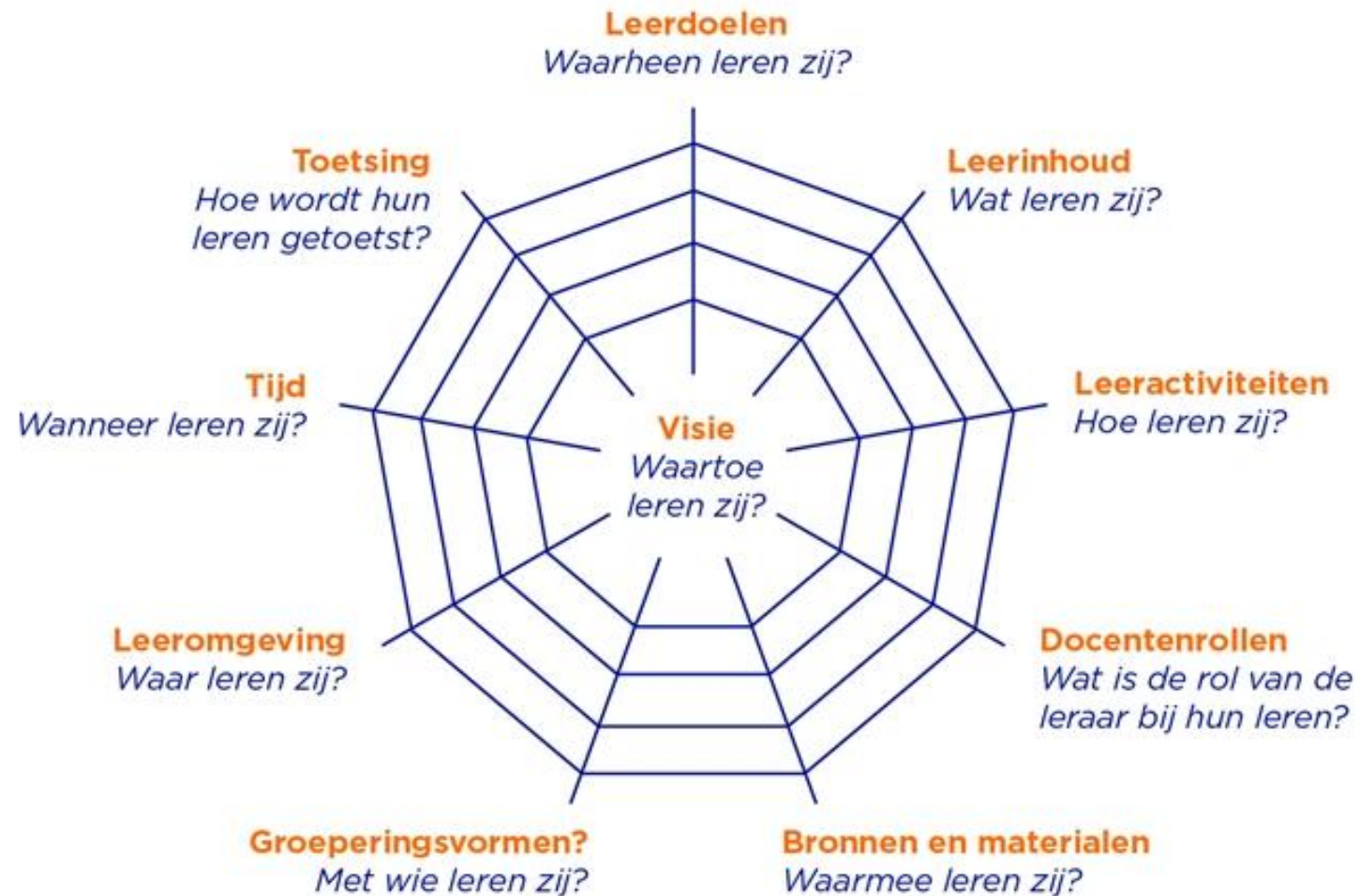
Curriculair spinnenweb

WERKCONFERENTIE

**VAN BOUWSTEEN
TOT BOUWWERK**

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

**Onderdelen en
kernvragen**

Teamgids

Digitale versie teamgids

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

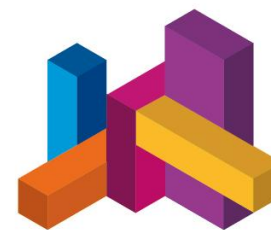

Teamgids Curriculumanalyse

WIJZER IN HET CURRICULUM

slo / een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Kleedjes om te downloaden
drukbestand curriculaire
spinnenweb

WERKCONFERENTIE

**VAN BOUWSTEEN
TOT BOUWWERK**

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Video

- [Link naar de video](#)

Curriculaire spinnenweb

Ontwikkelkaarten

Pak ze er bij elke onderwijsvernieuwing bij

1. Neem de kaarten door
2. Maak 2 stapels:
  1. Op welke vragen heb je het antwoord al?
  2. Welke vragen wil je nog beantwoorden?
3. Leg de tweede stapel op volgorde. Wat doe je eerst, wat doe je daarna en wat doe je tegelijkertijd? Hoe je ze precies aan elkaar legt, bepaal je met je team.

Naar de digitale versie van de ontwikkelkaarten

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

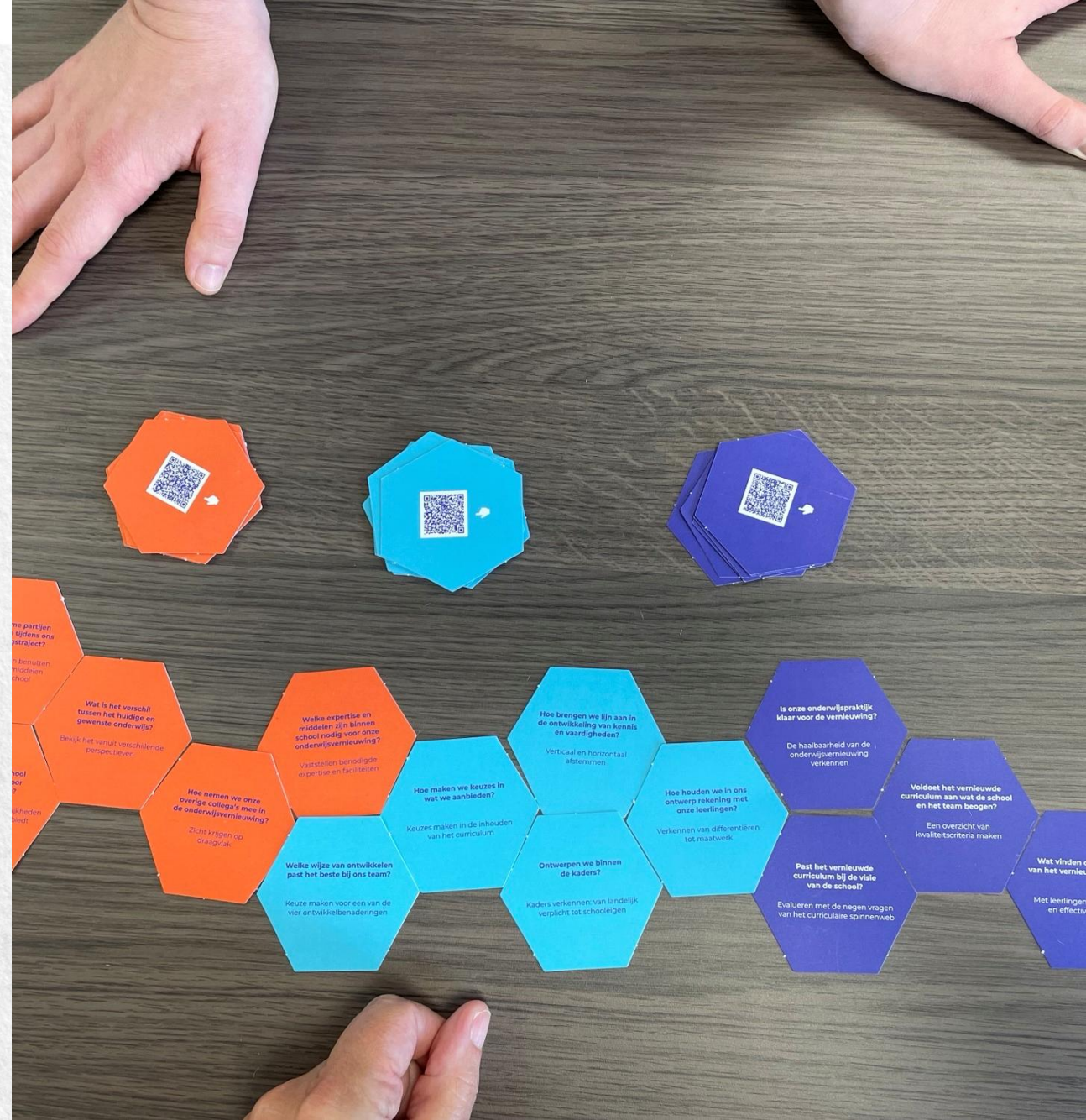
Analysekaarten

Klik op + voor een toelichting en het te downloaden werkblad

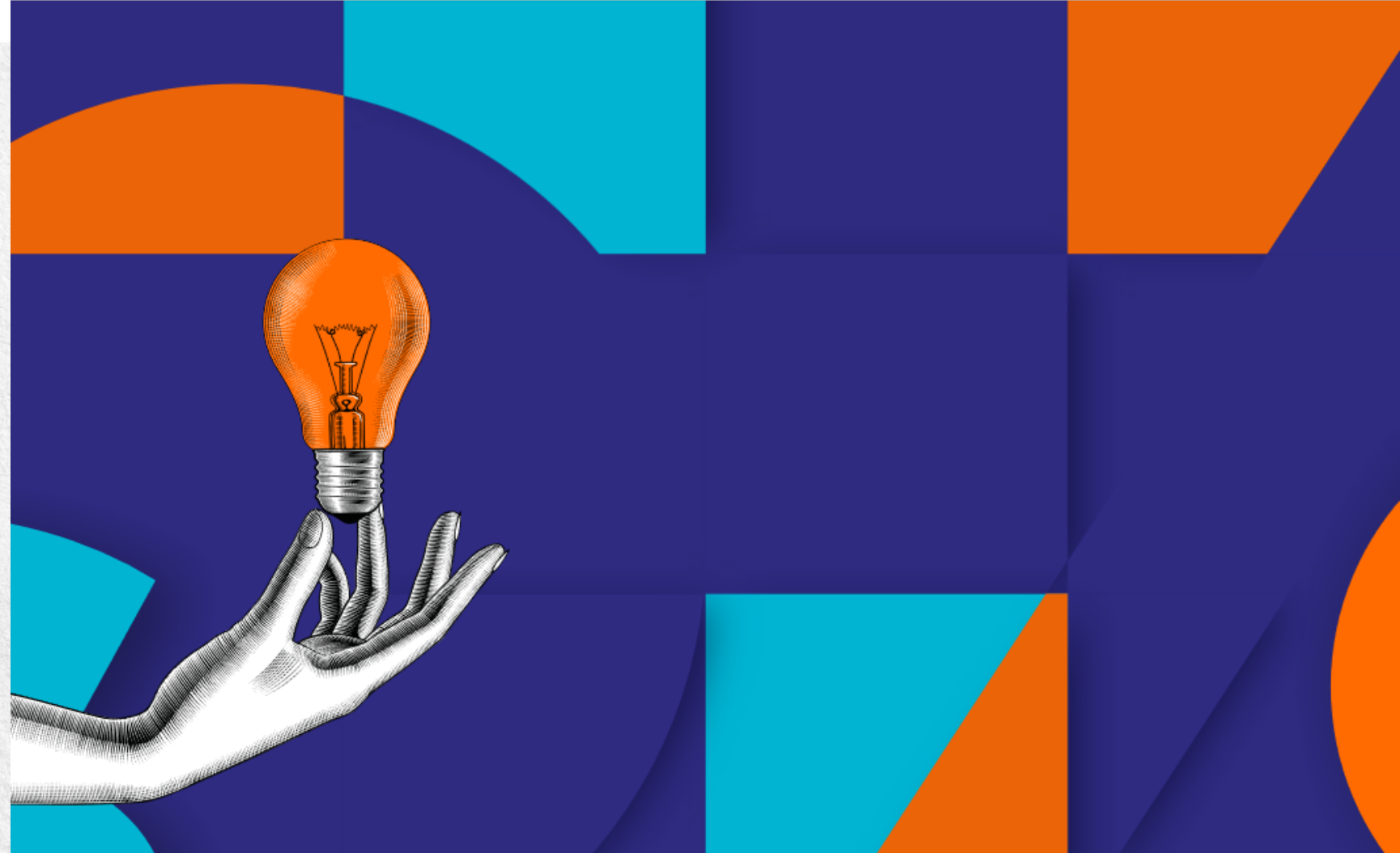

Voorbeeld

Van een gezamenlijk gedragen ontwikkeltraject

- [Link naar de curriculumwaaier](#)

slo / Curriculumwaaier

MAART 2022

Curriculumkeuzekracht - inspiratiekaartjes

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Bronnen &
Leermaterialen

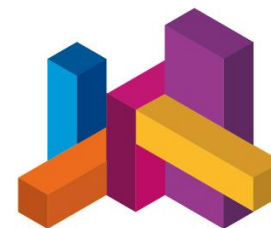
/ Waarmee leren zij?

Leermaterialen

Door de leerling aangereikt
leermateriaal.

Teamgidsen

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Op zoek naar nog meer hulpmiddelen?

www.slo.nl/thema/meer/curriculumontwikkeling/

Reflectie

- Wat neem je mee van deze sessie?
- Wat wil je ons meegeven?
- Welke vragen heb je n.a.v. deze sessie?

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Afsluiting

[n.steenbergen@
slo.nl](mailto:n.steenbergen@slo.nl)

**Kijk voor meer informatie op:
www.actualisatiekerndoelen.nl**

WERKVORM 'DE BOUWTAFEL'

WERKCONFERENTIE
**VAN BOUWSTEEN
TOT BOUWWERK**
*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Aan deze tafel onderzoeken jullie wat de geactualiseerde kerndoelen en herijkte kennisbases betekenen voor de opleidingspraktijk. Werk stap voor stap volgens onderstaande instructie.

ROLLEN VERDELEN

Wijs aan tafel kort twee rollen aan:

- Gespreksleider: bewaakt tijd, zorgt dat iedereen aan bod komt.
- Posterbewaker: let erop dat inzichten duidelijk en volledig op de A1-poster worden genoteerd.

Aan tafel zit ook een notulist, die de opbrengsten digitaal vastlegt.

STAP 1. KENNISMAKING (10 MINUTEN)

Wie ben jij in dit bouwproces? Kies één metafoor:

- Architect
- Bouwer
- Bewoner van het curriculum

Introduceer jezelf in één zin:

"Ik ben [naam], ik werk als [functie] bij [organisatie] en ik zie mezelf als [architect/bouwer/bewoner] omdat ..."

STAP 2. DE BOUWTAFEL (40 MINUTEN)

1. Denk eerst individueel

- Neem per vraag een post-it.
- Schrijf kort jouw reactie op.

2. Deel en orden

- Plak de post-its op de A1-poster.
- Bespreek overeenkomsten, verschillen en accenten.
- Verdiep samen de inzichten.

3. Werk toe naar gezamenlijke antwoorden

- Bundel ideeën en formuleer gezamenlijke inzichten.
- Noteer alle opbrengsten duidelijk, leesbaar en volledig op de A1-poster.

STAP 3. OOGST & DOORWERKING (10 MINUTEN)

Kies samen één bouwsteen: een kernzin of inzicht dat volgens jullie essentieel is voor de volgende stap. Dit is geen samenvatting, maar een scherp antwoord op de vraag:

Wat moeten pabo's en partnerschappen Samen Opleiden gezamenlijk oppakken om aanstaande leraren goed voor te bereiden op werken met de nieuwe kerndoelen?

Schrijf jullie bouwsteen volledig uitgeschreven onderaan de poster.

CURRICULUMBEWUST OPLEIDEN

Aansluiting opleiding
en onderwijspraktijk

Samenhang
curriculum

Actuele inhoud

WERKPLEKLEREN EN BEGELEIDING

KANSEN EN
UITDAGINGEN

EERSTE ACTIE
EN DOOR WIE?

WAT IS NODIG?

WAT KAN
IK DOEN?

ONZE BOUWSTEEN: WAT IS DE BELANGRIJKSTE GEZAMENLIJKE STAP?

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

TAFELNUMMER

THEMA

1 & 2

WERKPLEKLEREN EN BEGELEIDING

3 & 4

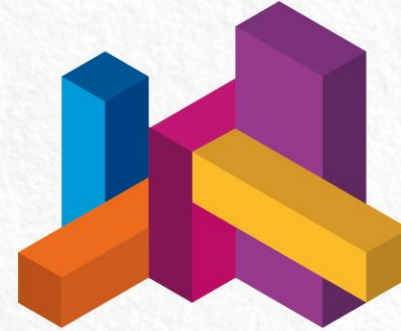
SAMENHANG THEORIE EN PRAKTIJK

5 & 6

TOETSING EN EVALUATIE IN HET OPLEIDEN

7, 8 & 9

PROFESSIONELE ONTWIKKELING VAN LERAREN

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

VEEL PLEZIER!

WERKCONFERENTIE

**VAN BOUWSTEEN
TOT BOUWWERK**

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

TAFELNUMMER

THEMA

1 & 2

WERKPLEKLEREN EN BEGELEIDING

3 & 4

SAMENHANG THEORIE EN PRAKTIJK

5 & 6

TOETSING EN EVALUATIE IN HET OPLEIDEN

7, 8 & 9

PROFESSIONELE ONTWIKKELING VAN LERAREN

**KANSEN EN
UITDAGINGEN**

**EERSTE ACTIE
EN DOOR WIE?**

WAT IS NODIG?

**WAT KAN
IK DOEN?**